

Kennismaking WO=MEN en minister KGG

31 augustus 2026

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Introductie

Eva Lia Colombo, [WO=MEN Dutch Gender Platform](#)

Hartelijke dank voor de uitnodiging Minister, en dank voor de introductie Josja Dijkshoorn (DGI). Het is ontzettend waardevol dat deze uitwisseling plaatsvindt.

Ik ben Eva Colombo en werkzaam als Projectleider Klimaat en Gendergelijkheid bij WO=MEN Dutch Gender Platform. Ik ben hier samen met mijn collega Marjol van der Linden - interim Programma Manager Gender en Duurzame Economie.

WO=MEN is het grootste platform in Nederland en Europa op het gebied van vrouwenrechten en gendergelijkheid. Er zijn 56 organisaties en 150 professionals aangesloten bij ons. Denk aan ontwikkelings- en vredesorganisaties, vrouwenrechtenorganisaties en vakbonden. Maar ook journalisten, academici, ondernemers en verschillende generaties feministen - inclusief mijn oma van 98! En natuurlijk vandaag hieraan tafel onze leden WECF, CARE Nederland en Marielle Feenstra, expert op gendergelijkheid en energiebeleid.

Samen vormen wij een divers netwerk dat zich inzet met een sterke focus voor een sterk en onafhankelijk genderbeleid binnen het brede Nederlandse buitenlandbeleid, maar ook nationaal. We brengen kennis, ervaring en verschillende perspectieven samen en zorgen ervoor dat gendergelijkheid en vrouwenrechten een belangrijke plek krijgen in beleid en besluitvorming.

Gezamenlijk zetten wij ons onder andere in voor een rechtvaardig klimaat- en biodiversiteitsbeleid. We volgen de jaarlijkse internationale klimaatonderhandelingen op de voet, maar houden ons ook bezig met het belang van een inclusieve energietransitie in Nederland.

Vrouwen en meiden worden onevenredig hard geraakt door de klimaatcrisis, terwijl zij ook een cruciale rol spelen in het vinden van oplossingen. Zo leiden internationale partners uit ons netwerk dagelijks succesvolle klimaatinitiatieven waarbij zij pioniers zijn in belangrijke sectoren zoals duurzame energie, watermanagement en bos- en landbouw. Door hun kennis en rol in de eigen gemeenschap, weten zij wat de lokale behoeften zijn en hoe ze hun leefomgeving het beste kunnen beschermen. Daarbij zetten vrouwelijke milieu- en mensenrechtenverdedigers zich wereldwijd in tegen de negatieve gevolgen van de aantasting van ecosystemen.

Kortom: voor effectief en rechtvaardig klimaatbeleid is het essentieel dat de kennis en de belangen van vrouwen meewegen op lokaal, nationaal en internationaal niveau. Wanneer die gelijkwaardige deelname niet, of onvoldoende, wordt gerealiseerd, laten we een belangrijke kans liggen.

Onze centrale boodschap vandaag is dan ook: investeren in gendergelijkheid is cruciaal om de klimaatcrisis te tackelen. Het is belangrijk dat gendergelijkheid structureel meegenomen wordt in KGG-beleid.

Vanuit het platform waarderen we het dan ook enorm dat wij met u in gesprek gaan vandaag, en dat de thema's vrouwenrechten en gendergelijkheid prioriteit zijn op de KGG-agenda. We kijken ernaar uit om tijdens deze kennismaking gezamenlijk prioriteiten en kansen te verkennen en onze samenwerking te versterken.

Kernboodschap 1:

Kerime van Opijnen, [CARE Nederland](#)

Positioneer Nederland als internationale voortrekker op vrouwenrechten en gendergelijkheid in (internationaal) klimaatbeleid, juist in een tijd van wereldwijde pushback tegen gendergelijkheid en de rechten van vrouwen en meiden.

Om het verhaal van Eva te illustreren wil ik met een kort voorbeeld beginnen. In Kenia zijn 60% van de mensen die in de landbouw werken vrouwen, maar minder dan 5% van de landbouwgrond staat op hun naam. [Rachel Sang](#), die in het westen van Kenia woont, was een van die vrouwen die jarenlang zonder zeggenschap op het land werkte. Maar via een project van CARE werden er in haar gemeenschap trainingen over duurzamere landbouw georganiseerd en tegelijkertijd dialoogsessies georganiseerd over gedeelde zeggenschap over de boerderij en binnen gezinnen. Rachel maakt nu zelf beslissingen over wat ze verbouwt (inheemse groenten die beter tegen droogte kunnen), verdient meer geld voor haar familie, en kan gezonder eten produceren.

Door de ervaringen en expertise van alle groepen binnen een gemeenschap goed mee te nemen, kunnen projecten dus succesvoller zijn. Als er ook in het maken van beleid structureel meer aandacht voor gendergelijkheid en de lokale context is, kunnen we tot rechtvaardige, effectieve en duurzame klimaatoplossingen komen.

Helaas zien we momenteel een enorme wereldwijde pushback tegen gendergelijkheid en de rechten van vrouwen en meiden, [ook in Nederland](#). In multilaterale onderhandelingen zijn deze zorgwekkende ontwikkelingen duidelijk op te merken. Op de vorige klimaatop heb ik dit ook met eigen ogen gezien: een aantal landen probeerden daar de definitie van gender aan te passen (door enkel mannen en vrouwen te erkennen) en gezondheidszorg voor vrouwen te beperken.

Eerder deze maand, tijdens de COP van het verwoestijningsverdrag (UNCCD), is door twee staten zelfs een poging gedaan om een agenda item over gender helemaal te schrappen. Juist in dit “triple COP jaar” wanneer de conventies van alle drie de Rio verdragen plaatsvinden, moet er stellig gereageerd worden op deze ondermijning van multilaterale processen en de pushback tegen afgesproken mensenrechtentaal en de rechten en vrijheden van vrouwen (agreed commitments en language). Door u hier zowel achter de schermen als publiek over uit te spreken kan Nederland een cruciale rol spelen om te voorkomen dat zoiets als dit bij de klimaatop in Antalya gebeurt, en kunnen vrouwenrechten en gendergelijkheid hoog op de agenda blijven.

- Wij hopen dan ook dat u als hoofdonderhandelaar een duidelijk signaal wil afgeven door expliciet in speeches, interventies en bilaterale gesprekken met collega's de noodzaak om pal voor vrouwenrechten te gaan staan te benoemen.
- Daarnaast bevelen we u sterk aan om in Antalya in gesprek te gaan met internationale vrouwenrechten- en milieuverdedigers, om van hen te leren en hun participatie serieus te nemen.

Kernboodschap 2:

Rebecca Heuvelmans, [WECF Nederland](#)

Promoot de implementatie van het Belém Gender Actie Plan (GAP) en vertaal de GAP naar nationaal beleid.

Ondanks een gecoördineerde anti-gender beweging, is vooruitgang mogelijk. Het aannemen van het Belém Gender Action Plan tijdens COP30 in Brazilië is bewijs hiervan. We kunnen belangrijke lessen leren uit het proces van de vorming van de GAP en deze meenemen richting de succesvolle implementatie van de GAP - ook op nationaal niveau.

Zoals Kerime al benadrukte, is het belang van het in gesprek gaan met vrouwenrechten- en milieuorganisaties uit het mondiale Zuiden geen abstractie, maar een essentieel element voor het vormen van succesvol beleid en impact. Ter illustratie, Hira Amjad, oprichtster en Directeur van DASTAK Foundation in Pakistan, was een van de Gender Just Climate Solutions Award winnaars in 2023 en kwam zo in WECF's en mijn leven. Hira was uitgenodigd als een van de gastsprekers voor een interactieve workshop ter ontwikkeling van de GAP tijdens de onderhandelingen in Bonn vorig jaar. In haar speech nodigde ze de aanwezigen uit om anders te kijken naar hoe we "klimaatactie" begrijpen, en de link te leggen met gendergelijkheid en gezondheid. Ze stelde dat klimaatactie namelijk ook gaat over het vinden van oplossingen voor de lange afstanden die mensen moeten afleggen voor schoon water voor menstruele gezondheid. Daarnaast gaat klimaatactie erom ervoor te zorgen dat geen enkel zwanger persoon tijdens natuurrampen in onveilige situaties zou moeten bevallen.

Haar concrete voorbeelden, haar woorden en haar aanwezigheid hebben in mijn optiek een belangrijke bijdrage geleverd aan het feit dat er nu voor het eerst een referentie naar "gezondheid" in de GAP staat.

Naast deze nieuwe link met gezondheid staat er nu ook voor het eerst in de GAP een referentie naar zorgwerk, geweld tegen vrouwen en meisjes, gender en leeftijd gedifferentieerde data, participatie en veiligheid van vrouwelijke milieuverdedigers en het samenwerken met entiteiten zoals de UNCCD en de CBD. Ook de erkenning dat klimaatverandering niet iedereen op dezelfde manier raakt, maar dat "multidimensional factors" hier een rol in spelen, is een stap in de juiste richting om klimaatbeleid en realiteit effectief te overbruggen. Elke nieuwe link die er gemaakt wordt op internationaal niveau geeft lokale organisaties weer een aanknooppunt om in gesprek te kunnen gaan met besluitvormers over welk beleid echt aansluit op hun noden.

Deze vooruitgang in de GAP is te danken aan de enorme toewijding van het maatschappelijk middenveld, betrokken entiteiten en het leiderschap van een selectie aan lidstaten. De kracht van een proactief en solidair geluid voor het belang van vrouwenrechten en gendergelijkheid binnen de klimaatop moet niet onderschat worden. De impact daarvan was ook tijdens COP30 voelbaar, waarbij een coalitie aan lidstaten – waaronder de EU - een statement uitbrachten om gendergelijkheid centraal te zetten in klimaatactie, en het belang onderschreven van de aanname van een sterke, inclusieve GAP.

Nu dat de Belém GAP en haar 27 activiteiten en 98 te behalen resultaten een feit is, is eenzelfde proactieve en collaboratieve inzet van lidstaten nodig voor de succesvolle implementatie van dit plan. En wij zien kansen voor Nederland om hierin een voortrekkersrol te nemen.

Een van die voorbeelden van een te behalen resultaat, met een snel naderende deadline, is A.3.9. Dit vraagt lidstaten en relevante organisaties om submitties in te dienen per maart 2027 van de bevindingen van "national assessments" met betrekking tot relevante onderwerpen gelinkt aan gender en klimaatverandering, zoals gezondheid, geweld tegen vrouwen en meisjes en zorgwerk.

Wij vragen u daarom:

- Zet u in voor de implementatie van het Belém Gender Action Plan en vertaal de GAP naar nationaal beleid.

Kernboodschap 3:

Marielle Feenstra, Expert inclusieve energietransitie

Zorg dat vrouwen en meiden in Nederland meebeslissen, meedoen en profiteren van de energietransitie in Nederland.

Minister, als we willen dat de energietransitie slaagt, moeten we ervoor zorgen dat vrouwen niet alleen profiteren van die transitie, maar ook meebeslissen en meedoen.

Op dit moment is dat in Nederland nog onvoldoende het geval. Vrouwen vormen slechts ongeveer 22 procent van de werknemers in de energiesector en zijn sterk ondervertegenwoordigd in leidinggevende en ondernemende posities. Tegelijkertijd zien we dat juist vrouwen, onder meer alleenstaande moeders en oudere vrouwen, oververtegenwoordigd zijn in huishoudens die te maken hebben met energiearmoede.

Dat is voor mij geen losstaand genderprobleem. Het is een vraagstuk van **energiezekerheid, rechtvaardigheid én de effectiviteit van ons klimaatbeleid.**

Want ook in Nederland, als we beleid maken zonder de ervaringen, kennis en behoeften van de helft van de bevolking volwaardig mee te nemen, laten we belangrijke kennis liggen. En als vrouwen niet aan tafel zitten waar de keuzes worden gemaakt, missen we perspectieven die juist nodig zijn om de energietransitie voor iedereen te laten werken.

Daarom zou ik u willen vragen om genderresponsiviteit veel steviger onderdeel te maken van het Nederlandse energie- en klimaatbeleid. Niet als extra beleidslaag, maar als ontwerpprincipe.

Een heel concreet voorbeeld is het Energiefonds. We kunnen daar een enorme stap zetten door niet alleen te kijken naar wie formeel toegang heeft tot ondersteuning, maar ook naar **wie we daadwerkelijk bereiken.**

Sluit het fonds voldoende aan bij de realiteit van een alleenstaande moeder? Van een oudere vrouw die in een slecht geïsoleerd huis woont? Van iemand met een beperking die niet zomaar zelf een aanvraag kan doen? En weten we eigenlijk over wie we níét bereiken?

Mijn voorstel is daarom: maak het Energiefonds aantoonbaar inclusiever, met gerichte aandacht voor groepen die nu onvoldoende worden bereikt, en meet niet alleen hoeveel geld wordt uitgegeven, maar ook **bij wie het terechtkomt en welk verschil het maakt.**

Maar ik zou nog een stap verder willen gaan.

Maak van Nederland een land waarin vrouwen niet alleen doelgroep van energiebeleid zijn, maar **medeontwerpers van de energietransitie.** Investeer in vrouwelijk talent, ondernemerschap en leiderschap in de energiesector. Zorg dat vrouwen structureel vertegenwoordigd zijn in de gremia waar de toekomst van ons energiesysteem wordt ontworpen.

Want een inclusieve energietransitie begint uiteindelijk met een eenvoudige vraag:

Wie zit er aan tafel wanneer we de toekomst van ons energiesysteem vormgeven?

Mijn antwoord is: zorg dat daar minstens net zoveel verschillende vrouwen zitten als er verschillende manieren zijn waarop energie ons dagelijks leven raakt.

Dat maakt het beleid niet alleen eerlijker. Het maakt de energietransitie ook sterker, effectiever en toekomstbestendiger.

Relevante publicaties:

- WO=MEN et al. (2024). [Eerlijk, duurzaam en effectief Gendergelijkheid als basis voor klimaat- en biodiversiteitsbeleid.](#)
- WO=MEN, OVOF, Alliantie Politica (2025) [Rights at Risk. Building resilience against the anti-gender movement.](#)
- WO=MEN & Alliantie Politica (2026). [Gendergelijkheid als drijvende kracht voor een groene transitie. Samenwerken aan een energietransitie waaraan iedereen mee kan doen.](#)

Over WO=MEN Dutch Gender Platform

WO=MEN is het Nederlandse netwerk van vrouwenrechten-, diaspora- en ontwikkelingssamenwerkingsorganisaties, ondernemers, wetenschappers en activisten die zich inzetten voor gendergelijkheid en vrouwenrechten wereldwijd. WO=MEN is het grootste EU-netwerk met deze focus. Zie voor meer informatie: www.wo-men.nl